

SPORTO VADYBININKAMS SVARBIŲ ĮGŪDŽIŲ VERTINIMAS DARBDAVIŲ POŽIŪRIU

Andrius Brusokas, Indrė Knyvienė, Jūratė Martinonytė

Kauno kolegija

Anotacija. Šiandieninės organizacijos kasdien susiduria su vadybiniais sprendimais, kurie tampa vis dinamiškesni. Ne išimtis ir sporto organizacijos, kurioms taip pat svarbu turėti sporto vadybininkus, kurie pasižymėtų įvairiais įgūdžiais. Pastebima, kad siekiant gerų rezultatų nepakanka sporto organizacijoms turėti tik gerus sportininkus ar trenerius, joms reikalingi kompetentingi vadybininkai. Tyrimo tikslas – nustatyti darbdavių požiūrio vertinimą apie sporto vadybininkams svarbius įgūdžius. Siekiant užsibrėžto tikslo keliami uždaviniai: 1. Išanalizuoti sporto vadybininko darbe svarbius įgūdžius teoriniu aspektu; 2. Ištirti darbdavių požiūrį į sporto vadybininkams svarbius įgūdžius. Tyrimo objektas – sporto vadybininkų įgūdžiai. Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, anketinė apklausa, aprašomoji statistika. Tyrimas atliktas 2018 metų gruodžio–2019 metų vasario mėnesiais. Apklausoje dalyvavo 102 sporto vadybininkų darbdaviai iš skirtingų sporto organizacijų: federacijų, klubų, centrų, asociacijų. Nustatyta, kad įvairių autorių tyrimai atskleidė, jog sporto vadybininkams svarbius įvairius psichologinius įgūdžius, susiję su motyvacija, kritiniu mąstymu, streso valdymu, laiko planavimu. Taip pat ne mažiau svarbūs asmeniniai įgūdžiai, atsiskleidžiantys per discipliną, iniciatyvos demonstravimą, lyderystę, įtikinėjimą ir pan. Sporto vadybininkams ypač svarbūs yra kalbėjimo, kritinio mąstymo, organizaciniai ir planavimo bei disciplinos įgūdžiai. Labai svarbu, kad sporto vadybininkai pasižymėtų rašytinės komunikacijos, darbo kompiuteriu, problemų sprendimo, sprendimų priėmimo, laiko valdymo, kūrybiškumo ir inovacijų, lankstumo, saviraiškos, lyderystės, gebėjimu nustatyti tikslus ir skirti laiko jiems pasiekti, streso valdymo, įtikinėjimo įgūdžiais. Mažiau svarbūs – gyvenimo patirties, konkrečių techninių žinių, reikalingų darbui, įgūdžiai.

Reikšminiai žodžiai: sporto vadybininkai, įgūdžiai, darbdaviai.

Įvadas

Sportas – didelė pasaulio ekonomikos dalis, turinti tvirtus ryšius su kitais ekonomikos sektoriais ir sporto vadybininkų skaičius pastaraisiais metais didėja (Lussier, Kimball, 2014). Įvairūs autoriai (Godé-Sanchez, 2010; Slavin, 2011; Merrell, Gimpel, 2014; Lekavičienė, Antinienė, 2017) analizuodami pateikia įgūdžius apibūdinančius apibrėžimus teigdami, kad įgūdis – tai veiksmas, kuris tampa automatinio pakartojus daug kartų ir šis veiksmas vyksta be sąmonės kontrolės. Pabrėžiama, kad įgūdžiai gali būti skirtingi, tiek protiniai, tiek fiziniai, tačiau būtinai šie veiksmai turi vykti automatiškai. Autoriai (Seyedinejat ir kt., 2014; Kumar, 2017; Nazari, 2018) teigia, kad įgūdžiai yra itin svarbūs konkurencingumui ir įsidarbinimui, nes tobulėjančiose organizacijose reikia vis gilesnių ir platesnių bei darbo rinkai svarbių įgūdžių, kad didėtų ne tik darbuotojų, bet ir organizacijų našumas.

Šiandieninės organizacijos kasdien susiduria su vadybiniais sprendimais, kurie tampa vis dinamiškesni (Nazari, 2018). Ne išimtis ir sporto organizacijos, kurioms taip pat svarbu turėti sporto vadybininkus, kurie pasižymėtų įvairiais įgūdžiais. R.N. Lussier ir D.C. Kimball (2014) teigia, kad pagrindinis skirtumas tarp sporto vadybos mokymosi ir tapimo sporto vadybininku yra įgūdžių įgijimas. Pasak R. Nazari (2018), vadybos žinios yra būtinos, kad sporto vadybininkai pasiektų išsikeltus tikslus ir tinkamai atliktų savo pareigas. Pastebima, kad siekiant gerų rezultatų nepakanka sporto organizacijoms turėti tik gerus sportininkus ar

trenerius, joms reikalingi kompetentingi vadybininkai (Seyedinejat ir kt., 2014). S.S. Kumar (2017) teigia, kad sporto vadybininkams svarbu įgyti lanksčius įgūdžius, nes tai padeda ne tik pasiekti geresnių rezultatų, bet ir sklandžiau dirbti.

Sporto vadybininkų įgūdžiai, jų svarba darbe yra analizuoti užsienio autorių (Kumar, 2017; Nazari, 2018), tačiau lietuvių autorių ši tema mažai nagrinėta. Stokojama žinių, kokie įgūdžiai yra svarbūs sporto vadybininkų darbo specifikoje, tad gauti rezultatai, atskleidžiantys darbdavių nuomonę apie sporto vadybininkams svarbius įgūdžius, padės ruošiant sporto vadybininkus, rengiant jų studijų planus, organizuojant mokymus šios srities specialistams.

Tyrimo tikslas – nustatyti darbdavių požiūrio vertinimą apie sporto vadybininkams svarbius įgūdžius.

Siekiant užsibrėžto tikslo keliami **uždaviniai**: 1. Išanalizuoti sporto vadybininko darbe svarbius įgūdžius teoriniu aspektu; 2. Ištirti darbdavių požiūrį į sporto vadybininkams svarbius įgūdžius.

Tyrimo objektas – sporto vadybininkų įgūdžiai.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, anketinė apklausa, aprašomoji statistika.

Įgūdžių svarbos sporto vadybininko darbe teoriniai aspektai

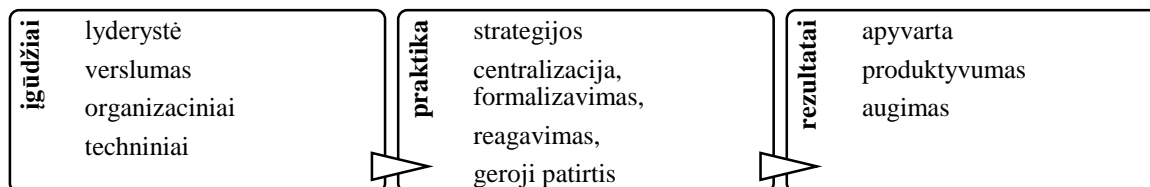
Analizuojant mokslinius šaltinius pastebima, kad įgūdžiai dažnu atveju tiriama kartu su kompetencijomis. K. Rekašiūtė (2016) nagrinėdama vadybinių kompetencijų vystymą pastebi, kad vadybininko darbe dažniausiai mokslininkai

akcentuoja žinias ir įgūdžius, kurie leidžia tinkamai atlikti numatytą darbą, tačiau ne mažiau svarbios ir asmeninės savybės.

K.J. Templer (2018) teigia, kad vadybininkai turi pasižymėti tokiais įgūdžiais kaip techniniai, žmogiškieji, koncepciniai, politiniai ir socialiniai, emocinis intelektas, pvz., jautrumas,

saviefektyvumas, savikontrolė, kūrybiškumas, praktinis intelektas, o dvasiniai įgūdžiai svarbūs kuriant ir palaikant organizaciją.

J. Hayton (2015) atlikęs tyrimus nustatė sąsajas tarp vadybininko įgūdžių ir veiklos rezultatų. Pastebima, kad turimi vadybininko įgūdžiai lemia ne tik darbo produktyvumą, bet ir organizacijos apyvartą (1 pav.).

1 pav. Įgūdžių sąsajos su darbo rezultatais (sudaryta autorių remiantis Hayton, 2015)

R. Nazari (2017) nustatė, kad psichologiniai įgūdžiai, tokie kaip lyderystė, komunikabilumas turi įtakos vadybininkų darbo rezultatams. Svarbus vadybininkų pasitikėjimas savimi ir kitais, siekiant atlikti darbus. Išskiriama, kad turi būti kreipiamas dėmesys į tai, jog vadybininkai gebėtų planuoti laiką ne tik atlikdami darbus, bet ir išsikeldami tikslus. Geri psichologiniai įgūdžiai ne tik padeda įveikti stresą, tačiau ir didina suderinamumą su aplinka.

Pastebima, kad dirbant grupėje ar komandoje išryškėja ir atsiskleidžia tokie žmogaus bruožai bei įgūdžiai, kaip bendravimas ir bendradarbiavimas, gebėjimas dirbti komandoje. Skatinamas pozityvus elgesys, išmokstama prisiimti atsakomybę ne tik už savo, bet ir kitų veiksmus, vyksta mokymas ir mokymasis ne tik iš savo patirties, bet ir iš kitų veiklos refleksijos (Jezukevičiūtė, Skirmantienė, 2015).

Kaip teigia P. Sotiriadou ir B. Hill (2015), darbdaviai vertina tokius įgūdžius kaip komunikacija, darbas grupėse, kritinis mąstymas, problemų sprendimas. Taip pat sporto vadybininkai turi turėti ir specifinių sporto žinių. Autoriai pabrėžia kritinio mąstymo įgūdžius, kurie reikšmingi sporto vadybininkams ir juos skirsto į grupes: 1. Kognityviniai ir kūrybiniai, kurie turi būti naudojami intuityviai loginiuose sprendimuose ir kritinio mąstymo situacijose; 2. Techniniai įgūdžiai; 3. Komunikaciniai įgūdžiai; 4. Bendrieji įgūdžiai. Sporto vadybos srityje kritinio mąstymo įgūdžiai apibrėžiami kaip atsakingumo, analizės, problemų sprendimo, problemų radimo, tam tikrų išvadų darymo bei vertinimo. Taigi, mąstyti aiškiai ir logiškai, atrasti kitų padarytas klaidas ir jas gebėti ištaisyti – tai vienos iš svarbiausių sporto vadybininkų užduočių. Yra daug svarbių įgūdžių elementų, tokių kaip klausinėjimas, problemos išsiaiškinimas, analizė, emocijų vengimas, interpretacijų rengimas, tolerancija.

Sporto vadybininkams svarbūs įvairūs asmeniniai bruožai, nepaisant sporto srities žinių. Reikalingas lankstumas, nes sporto vadybininkai dirba su

įvairiais žmonėmis. Sporto vadyba apima ne tik žaidėjus, sportininkus, trenerius, tačiau ir bendravimą su sporto organizacijomis, rėmėjais, įvairių sričių specialistais, tokiais kaip medikai, psichologai ir pan. Labai svarbūs bendravimo įgūdžiai, kurie padeda pasiekti susitarimus pasirašant sutartis su sportininkais ar rėmėjais. Tuomet aktualu, kad sporto vadybininkas pasižymėtų aiškaus kalbėjimo ir klausymo įgūdžiais. Neatsiejami komandinio darbo įgūdžiai, kurie padeda pasiekti bendrų rezultatų. Išskiriamas sporto vadybininkų gebėjimas būti lyderiais, o tai padeda priimti sprendimus bei pastebėti įvairius trūkumus. Sporto vadybininkai dirba su įvairiais žmonėmis ne tik profesijų prasme, bet ir amžiaus aspektu. Gebėjimas bendrauti su skirtingo amžiaus, socialinės padėties, rasės, lyties žmonėmis sporto vadybininkams padeda pasiekti palankių rezultatų. Tokie sporto vadybininkų įgūdžiai kaip iniciatyvumas, laiko valdymas, gebėjimas dirbti komandoje, derybų vedimas, bendravimas, savalaikis sprendimų priėmimas padeda siekti geresnių profesinių rezultatų (Kumar, 2017).

Kaip teigia P. R. Emery, R. M. Crabtree ir A. K. Kerr (2012), sporto vadybininkams keliami reikalavimai, susiję su jų įgūdžiais, yra rašymo, kalbėjimo, tyriminiai, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, komandinio darbo, IT išmanymo, etikos laikymosi įgūdžiai. Geras Jungtinės Karalystės nacionalinio užimtumo standartų pavyzdys, kuriuo apibrėžti 6 pagrindiniai kompetencijų klasteriai: savęs valdymo ir asmeniniai įgūdžiai; krypties parinkimas; pokyčių palengvinimas; darbas su žmonėmis; išteklių panaudojimas; ir rezultatų pasiekimas išskirstant į asmeninius standartus. Pastebima, kad sporto vadybininkams Australijoje keliami aukšti reikalavimai norint užimti tokias pareigas. Jų įgūdžiai turi apimti planavimo, organizavimo, psichologinius aspektus. Tačiau akcentuojama ir tai, kad ne visus įgūdžius gali

patikrinti atrankos metu, nes dalis sporto vadybininkų įgūdžių atsiskleidžia tik dirbant.

Nustatyta, kad šiuolaikinėse sporto organizacijose svarbus vaidmuo tenka ne tik vadovams, bet ir vadybininkams, kurių asmeniniai ir profesiniai gebėjimai lemia sporto organizacijos sėkmę. Motyvacija, inovacijų taikymas, produktyvumas, gebėjimas spręsti problemas, pasitenkinimas darbu lemia sporto organizacijos sėkmę (Nazari, 2018).

T. D. Panganiban (2018) teigia, kad sporto vadybininkams keliami iššūkiai padeda užtikrinti sėkmingą sporto ir verslo plėtojimą. Apklausus sporto vadybininkus nustatyta, kad jie yra kvalifikuoti sporto valdymo srityje, tačiau norėtų įgyti daugiau žinių ir įgūdžių planavimo, organizavimo, kontroliavimo, vadovavimo bei vertinimo srityse.

Apibendrinant galima teigti, kad sporto vadybininkams svarbu įgyti įvairių psichologinių įgūdžių, susijusių su motyvacija, kritiniu mąstymu, streso valdymu, problemų sprendimu, laiko planavimu. Taip pat ne mažiau svarbūs asmeniniai įgūdžiai, atsiskleidžiantys per iniciatyvos demonstravimą, lyderystę, gebėjimą dirbti komandoje, laikytis etikos principų.

Tyrimo metodika ir organizavimas

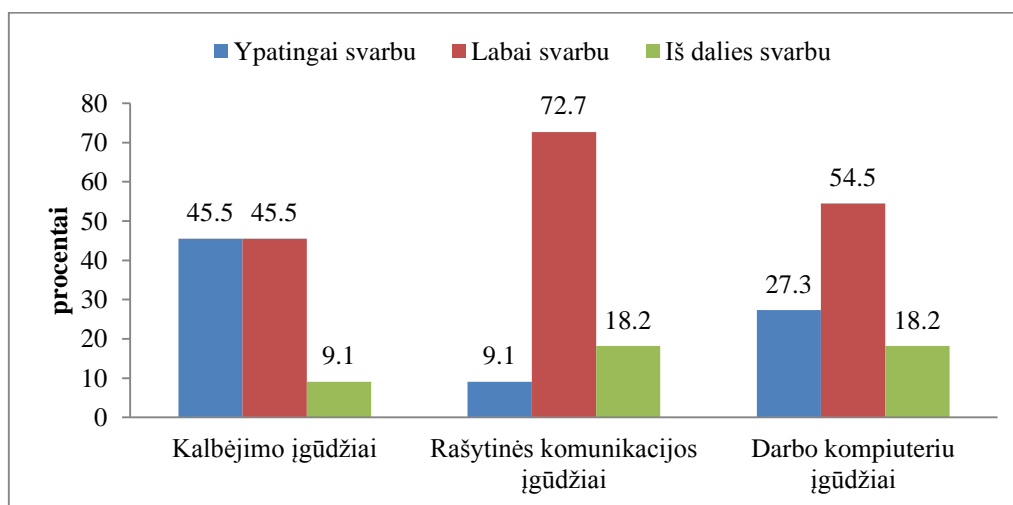
Tyrimas atliktas 2018 metų gruodžio–2019 metų vasario mėnesiais, siekiant išsiaiškinti darbdavių požiūrį į sporto vadybininkams svarbius įgūdžius. Tyrimui atlikti naudotas anketinis apklausos metodas (raštu), užtikrinant respondentų konfidencialumą.

Tyrimo anketa buvo adaptuota Latvijoje Alberta koledža tyrėjų grupės. Tos pačios anketos buvo platinamos tiek Lietuvoje, tiek Latvijoje, tačiau

šiam straipsnyje pateikiamas tik lietuvių sporto vadybininkų darbdavių vertinimas. Anketa buvo išversta iš anglų kalbos ir socialiniams partneriams pateikta 18 klausimų, kurių vertinimo skalė buvo tokia: *ypatingai svarbu, labai svarbu, iš dalies svarbu, nelabai svarbu, nesvarbu*. Devynioliktu klausimu buvo klausama, kokios organizacijos (sporto federacija, sporto klubas, sporto centras ir kt.) atstovai atsakė į klausimus. Anketos buvo išsiųstos elektroniniu paštu 109 sporto organizacijoms, kurių imtis paskaičiuota remiantis <http://www.raosoft.com/samplesize.html> imties skaičiuokle, taikant 5 proc. paklaidą. Grįžo 102 anketos, kurių atsakymais remiantis ir pateikiami rezultatai. Tyrime dalyvavo 20 proc. respondentų, atstovavusių sporto federacijoms, 30 proc. – sporto centrams, 40 proc. – sporto klubams ir 10 proc. pažymėjo atsakymą „kita“ teigdami, kad atstovauja sporto asociacijai. Tyrimo metu gauti rezultatai apdoroti Microsoft Excel programa, pateikiant vertinimus procentine išraiška.

Tyrimo rezultatų analizė

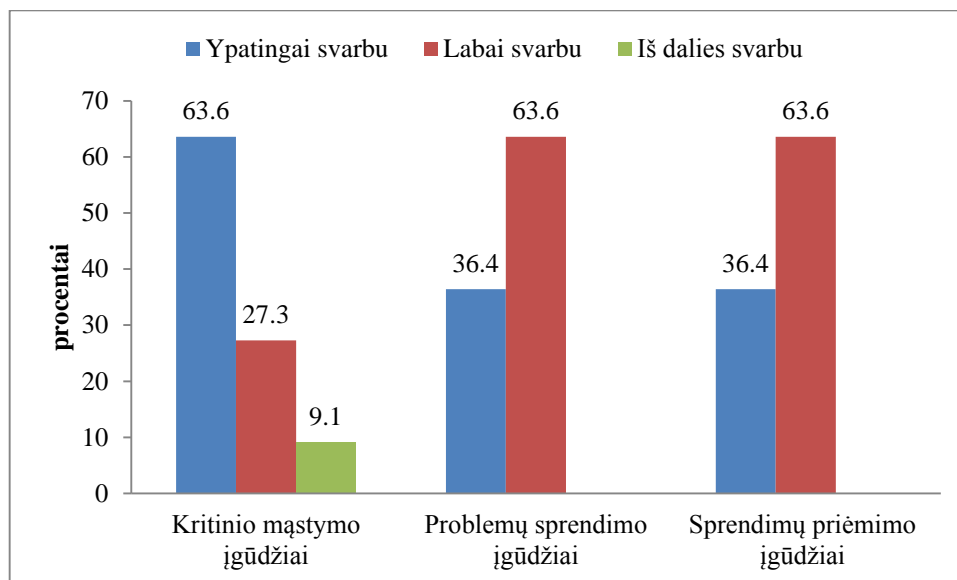
Nustatyta, kad, darbdavių nuomone, sporto vadybininkams ypač svarbūs kalbėjimo įgūdžiai (45,5 proc.) – gebėjimas kalbėtis su kitais, siekiant suteikti informaciją ir keistis informacija bei idėjomis. Be to, labai svarbūs rašytinės komunikacijos (72,7 proc.) įgūdžiai – gebėjimas rašyti aiškiai, glaustai, svarbūs ir taisyklingos kalbos, darbo kompiuteriu (54,5 proc.) – apimantys elementarų IT naudojimą bei problemų sprendimą įgūdžiai (2 pav.). S.S. Kumar (2017) pažymi, kad kalbėjimo, rašytinės komunikacijos, klausymo įgūdžiai sporto vadybininkams yra svarbūs siekiant perteikti savo mintis bendraujant su skirtingais žmonėmis, kas atskleidžiama ir šio tyrimo rezultatuose.

2 pav. Kalbėjimo, rašytinės komunikacijos, darbo kompiuteriu įgūdžių svarba

Respondentai teigė, kad sporto vadybininkams ypač svarbūs kritinio mąstymo įgūdžiai, padedantys priimti aiškius, pagrįstus sprendimus – 63,6 proc., labai svarbūs – 27,3 proc., iš dalies svarbūs – 9,1 proc. Darbdaviai teigė, kad problemų sprendimo įgūdžiai, naudojant bendruosius būdus problemų sprendimams,

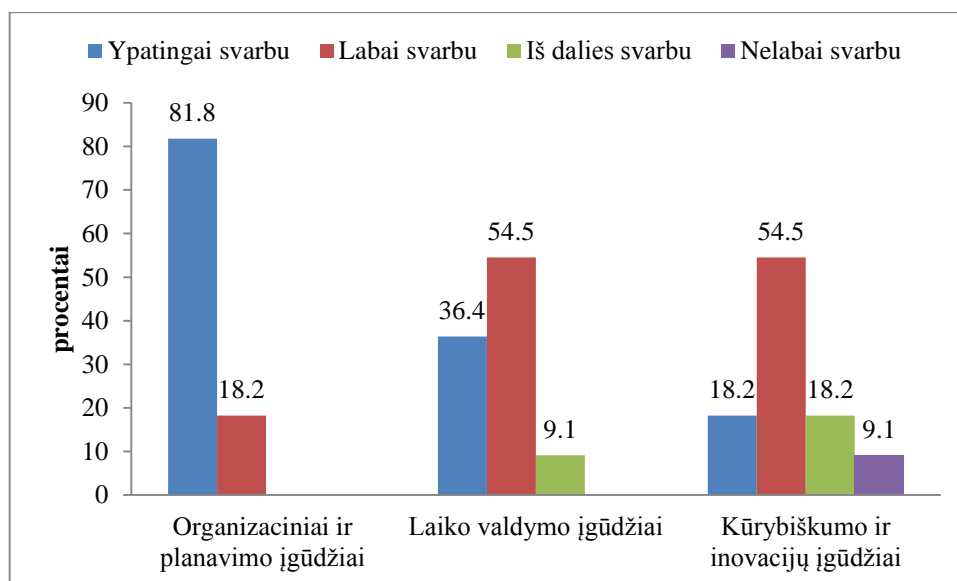
sprendimų priėmimo įgūdžiai, pasirenkant iš keleto alternatyvių sprendimų, yra ypač svarbūs – 36,4 proc., labai svarbūs – 63,6 proc. (3 pav.). Užsienio autoriai (Sotiriadou ir Hill, 2015) pažymi, kad sporto vadybininkų darbo sėkmė susijusi su gebėjimu spręsti problemas, išskylančias darbo specifikoje.

3 pav. Kritinio mąstymo, problemų sprendimo, sprendimų priėmimo įgūdžių svarba

Organizaciniai ir planavimo įgūdžiai, kurie pasireiškia nustatant veiksmų kryptis sau ir kitiems užtikrinant veiksmingą ir efektyvų darbo užbaigimą, prisidėjimas priimant bendrą sprendimą; tarimasis dėl abiem pusėms naudingo sprendimo priėmimo, siekiant komandos tikslų, kad ypač svarbūs teigia 81,8 proc., labai svarbūs – 18,2 proc. respondentų. Respondentai teigia, kad įgūdžiai, pasireiškiantys valdant laiką, planuojant ir kontroliuojant specifines veiklas, sporto vadybininkams ypač svarbūs – 36,4

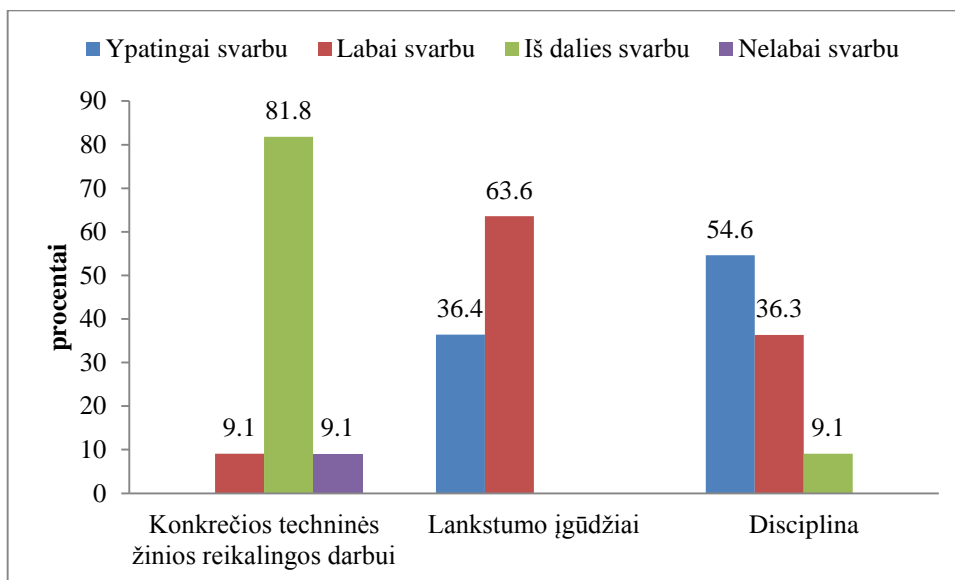
proc., labai svarbūs – 54,5 proc., iš dalies svarbūs – 9,1 proc. Kūrybiškumo ir inovacijų įgūdžiai, ieškant naujų, neįprastų ir netradicinių idėjų ir požiūrių ypač svarbūs 18,2 proc., labai svarbūs 54,5 proc., iš dalies svarbūs – 18,2 proc. respondentų ir 9,1 proc. teigė, kad tokie įgūdžiai nelabai svarbūs (4 pav.). R. Nazari (2017) teigia, kad vadybininkams laiko valdymo įgūdžiai yra svarbūs išsikeliant tikslus ir siekiant įvykdyti užduotis.

4 pav. Organizacinių ir planavimo, laiko valdymo, kūrybiškumo ir inovacijų įgūdžių svarba

Konkrečios techninės žinios reikalingos darbui, t. y. kiti nei kompiuteriniai įgūdžiai, pvz., remonto, automobilio vairavimo, viešojo kalbėjimo įgūdžiai, respondentų nuomone, yra tik iš dalies svarbūs – 81,8 proc. Lankstumo įgūdžius, gebėjimą prisitaikyti prie naujų situacijų, improvizuoti ir keisti strategijas,

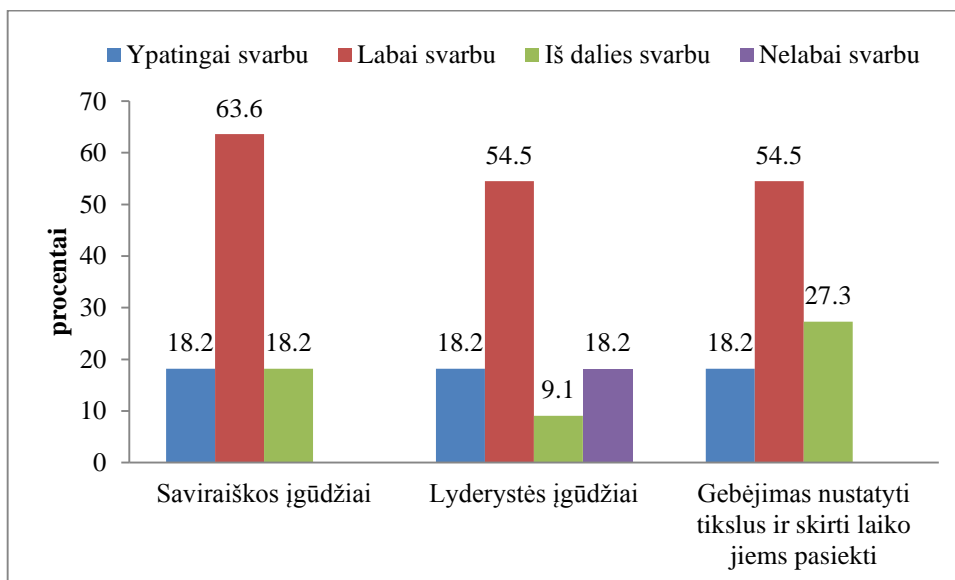
susidorojant su įvairių tipų iššūkiais, ypač svarbiais laikė 36,4 proc., labai svarbiais – 63,6 proc. respondentų. Teiginių, kad sporto vadybininkai turi pasižymėti disciplina, asmeninio elgesio kontrole, ypač svarbiu laikė – 54,6 proc., labai svarbiu – 36,3 proc. (5 pav.).

5 pav. Konkrečių techninių žinių, lankstumo, disciplinos įgūdžių svarba

Saviraiškos įgūdžiai, t. y. mokytis naujų įgūdžių ar įveikti blogus įpročius, darbdavių nuomone, yra labai svarbūs (63,6 proc.). Po 54,5 proc. respondentų teigė, kad labai svarbūs lyderystės įgūdžiai, t. y. gebėjimas motyvuoti kitus, siekiant rezultato bei gebėjimas

nustatyti tikslus ir skirti laiko jiems pasiekti (6 pav.). Kad sporto vadybininkams svarbūs lyderystės įgūdžiai, pažymi ir kiti autoriai (Kumar, 2017; Nazari, 2018). J. Hayton (2015) teigia, kad vadybininko lyderystės įgūdžiai susiję su jo darbo rezultatais.

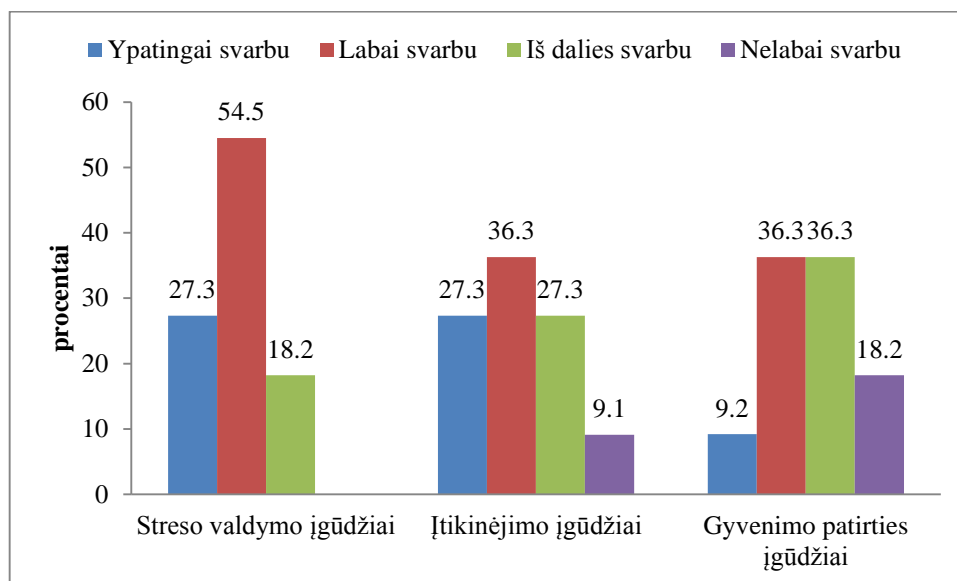
6 pav. Saviraiškos, lyderystės, gebėjimo nustatyti tikslus įgūdžių svarba

Darbdavių nuomone, sporto vadybininkams labai svarbūs streso valdymo įgūdžiai, gebėjimas kontroliuoti stresą, siekiant pagerinti kasdienį darbą – 54,5 proc. Pasak S.S. Kumar (2017), gebėjimas įveikti stresą gali lemti ir geresnius darbo rezultatus.

Didesnė dalis respondentų mano, kad sporto vadybininkams svarbūs ir įtikinėjimo įgūdžiai, gebėjimas įtikinti kitus imtis atitinkamų veiksmų, ypač svarbu – 27,3 proc., labai svarbu – 36,3 proc. Darbdavių nuomone, sporto vadybininkams nelabai

svarbūs yra gyvenimo patirties įgūdžiai (7 pav.), tačiau užsienio autoriai (Sotiriadou, Hill, 2015)

teigia, kad gyvenimo patirties įgūdžiai gali lemti savalaikius sprendimus darbe.

7 pav. Streso valdymo, įtikinėjimo, gyvenimo patirties įgūdžių svarba

P.L. Ferrewé ir G.R. Ferris (2016) teigia, kad mažai analizuojamas politinių įgūdžių vaidmuo sporto vadyboje. Nors yra nustatyta, kad politiniai įgūdžiai susiję su asmeniniais ir darbo rezultatais (pvz., atsidavimas darbui, sėkminga karjera, streso valdymas, asmeninis įvaizdis organizacijoje), tačiau daug mažiau analizuojamas politinių įgūdžių vaidmuo sporte. Šiame tyrime taip pat nebuvo analizuojami politiniai įgūdžiai.

Apibendrinant galima teigti, kad, darbdavių nuomone, sporto vadybininkams ypač svarbūs yra kalbėjimo, kritinio mąstymo, organizaciniai ir planavimo bei disciplinos įgūdžiai. Labai svarbu, kad sporto vadybininkai pasižymėtų rašytinės komunikacijos, darbo kompiuteriu, problemų sprendimo, sprendimų priėmimo, laiko valdymo, kūrybiškumo ir inovacijų, lankstumo, saviraiškos, lyderystės, gebėjimu nustatyti tikslus ir skirti laiko jiems pasiekti, streso valdymo, įtikinėjimo įgūdžiais. Tai patvirtina ir ankstesnių tyrimų (Hayton, 2015; Kumar, 2017; Nazari, 2017, 2018) rezultatai.

Išvados

1. Įvairių autorių tyrimai atskleidė, kad sporto vadybininkams svarbu įvairūs psichologiniai įgūdžiai, susiję su motyvacija, kritiniu mąstymu, streso valdymu, laiko planavimu. Taip pat ne mažiau svarbūs asmeniniai įgūdžiai, atsiskleidžiantys per discipliną, iniciatyvos demonstravimą, lyderystę, įtikinėjimą, gebėjimą spręsti problemas ir pan. Akcentuojama, kad sporto vadybininkai turi gebėti taikyti inovacijas bei būti kūrybiški. Pabrėžiama, kad mažai analizuojamas politinių įgūdžių vaidmuo sporto vadyboje, kas galėtų būti tolimesnių tyrimų objektas.

2. Sporto vadybininkams ypač svarbūs yra kalbėjimo, kritinio mąstymo, organizaciniai ir planavimo bei disciplinos įgūdžiai. Labai svarbu, kad sporto vadybininkai pasižymėtų rašytinės komunikacijos, darbo kompiuteriu, problemų sprendimo, sprendimų priėmimo, laiko valdymo, kūrybiškumo ir inovacijų, lankstumo, saviraiškos, lyderystės, gebėjimu nustatyti tikslus ir skirti laiko jiems pasiekti, streso valdymo, įtikinėjimo įgūdžiais. Mažiau svarbūs gyvenimo patirties, konkrečių techninių žinių reikalingų darbui įgūdžiai.

Literatūra

- Emery, P.R., Crabtree, R.M., Kerr, A.K. (2012). The Australian sport management job market: an advertisement audit of employer need. *Annals of Leisure Research*, 15 (4), 335-353
- Godé-Sanchez, C. (2010). Leveraging coordination in Project-based activities: What can we learn from military teamwork?. *Project Management Journal*, 41(3), 69-78
- Hayton, J. (2015). *Leadership and Management Skills in SMEs: Measuring Associations with Management Practices and Performance*. Technical report, 224. Department for Business, Innovation and Skills. London.
- Jezukevičiūtė, D., Skirmantienė, J. (2015). Savanoriškos veiklos metu įgytų kompetencijų svarba darbo rinkoje: darbdavių nuomonė. *Socialinis darbas. Patirtis ir metodai*, 15(1), 61-83.

5. Kumar, S.S (2017). Soft skills for sports management. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 4(3), 152-153.
6. Lekavičienė, R., Antinienė, D. (2017). Bendravimo psichologija šiuolaikiškai: žinios ir užduotys. Vilnius: Vaga.
7. Lussier, R.N., Kimball, D.C. (2014). *Applied sport management skills* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
8. Merrell, K., Gimpel, G. (2014). *Social Skills of Children and Adolescents: Conceptualization, Assessment, Treatment*. London: Psychology Press.
9. Nazari, R. (2017). The Impact of Mental Skills on Management Skills and Selecting Management Models on Sports Managers. *International Journal of Science Culture and Sport*, 5(3), 124-133.
10. Nazari, R. (2018). The Role of Management Skills in the Selection of Management Model by Sports Managers. *Annals of Applied Sport Science*, 6 (1), 57-64.
11. Panganiban, T.D. (2018). Discovering Sports Management Skills of Filipino PreService Mapeh Teachers. *International Journal of Recent Innovations in Academic Research*, 2(7), 163-172.
12. Perrewé, P.L., Ferris, G.R. (2016). The Utilization of Political Skill as Leverage in Sport Management Research. *Journal of Applied Sport Management*, 8(3), 6-14.
13. Rekašiūtė, K. (2016). VDU EVF studijų programos „Strateginis organizacijų valdymas“ absolventų vadybinių kompetencijų vystymas. Lietuvos aukštųjų mokyklų vadybos ir ekonomikos jaunųjų mokslininkų Konferencijų darbai, 19, 69-76.
14. Seyedinejat SS, Razaghi ME, Dousti M. (2014). Prioritizing managerial skills based on Katz's Theory cast study: The managers of sports and youth in Mazandaran Province. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 5(1), 33-47.
15. Slavin, T. (2011). *Educational Psychology: Theory and Practice*. London: Pearson.
16. Sotiriadou, P., Hill, B. (2015). Using scaffolding to promote sport management graduates' critical thinking. *Annals of Leisure Research*, 18 (1), 105-122.
17. Templer KJ. (2018). Dark personality, job performance ratings, and the role of political skill: An indication of why toxic people may get ahead at work. *Personality and Individual Differences*, 124, 209-214.

EMPLOYERS' ASSESSMENT OF THE SKILLS IMPORTANT TO SPORTS MANAGERS

Summary

Nowadays organizations daily face management decisions that are becoming more and more dynamic. Sports organizations, where sports managers with a variety of skills are also important, are no exception. It is noticeable that it is not sufficient for sports organizations to have good athletes or coaches to achieve good results, they need competent managers as well. The study aims to determine how employers define the skills that are important to sports managers. To achieve this aim, the following objectives have been set: to review the skills needed for sports managers at the theoretical level; and investigate employers' perceptions of the skills important to sports managers. The research methods include the analysis of scientific literature, a questionnaire survey, and descriptive statistics. To find out employers' attitudes towards the skills needed by sports managers, a survey was conducted between December 2018 and February 2019. 102 employers of sports managers participated in the survey. It has been found out that various participants indicated various psychological skills that are important to sports managers and are related to motivation, critical thinking, stress management, and time planning. Equally important are the personal skills that are related to discipline, initiative, leadership, persuasion and so on. It should be noted that there is little study about the role of political skills in sports management, which could be the subject of further research. Speaking, critical thinking, organizational, planning and discipline skills are especially important to sports managers. Sports managers need to have the skills of written communication, computer work, problem-solving, decision making, time management, creativity and innovation, flexibility, self-expression, leadership, goal setting and time, stress management, persuasion. Less important are life skills, and the specific technical knowledge necessary for work.

Keywords: sports managers, skills, employers.

Informacija apie autorius

dr. Andrius Brusokas. Kauno kolegijos Verslo fakulteto Turizmo ir laisvalaikio vadybos katedros vedėjas, docentas. Mokslinių tyrimų laukas: sporto vadyba, savaveiksmiškumas sporte, integruotas sportas, savanoriškos veiklos vadyba.

El.pašto adresas: andrius.brusokas@go.kauko.lt

Indrė Knyvienė. Kauno kolegijos Verslo fakulteto Turizmo ir laisvalaikio vadybos katedros lektorė.

Mokslinių tyrimų laukas: ekonomika, sporto vadyba.

El.pašto adresas: indre.knyviene@go.kauko.lt

Jūratė Martinonytė. Kauno kolegijos Verslo fakulteto Turizmo ir laisvalaikio vadybos katedros lektorė.

Mokslinių tyrimų laukas: psichologija, integruotas sportas, sporto vadyba, taikomieji tyrimai .

El.pašto adresas: jurate.martinonyte@go.kauko.lt